

POSTANOWIENIE

Dnia 17 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Dobrowolski

w sprawie obwinionego prokuratora X.Y., po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej w dniu 17 grudnia 2024 r. oświadczenia SSN Karola Weitzza z dnia 11 grudnia 2024 r. o podstawie jego wyłączenia od rozpoznania sprawy o sygn. akt I ZB 91/24

na podstawie art. 42 § 1 i 4 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 171 pkt 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze (dalej powoływana jako: ustawa Prawo o prokuraturze)

postanowił:

wyłączyć SSN Karola Weitzza od udziału w sprawie o sygn. akt I ZB 91/24.

UZASADNIENIE

W dniu 11 grudnia 2024 r. (data wpływu do Sądu Najwyższego) SSN Karol Weitzz wniósł o wyłączenie go od udziału w sprawie sygn. akt I ZB 91/24. W uzasadnieniu złożonego oświadczenia wskazał, iż sędziego Sądu Najwyższego Tomasza Demendeckiego zna osobiście i „pozostaje z nim w kontaktach nie tylko naukowych”, co powoduje uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w sprawie o sygn. akt I ZB 91/24, której przedmiotem jest wniosek o zbadanie spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności przez SSN Tomasza Demendeckiego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Analiza okoliczności przytoczonych w oświadczeniu sędziego Sądu Najwyższego Karola Weitz wykazała, iż stanowią one wystarczającą przesłankę do wyłączenia go od udziału w sprawie prowadzonej pod sygn. akt I ZB 91/24.

Na wstępie wskazać należy, iż żądanie sędziego nie stanowi wniosku o jego wyłączenie w sensie ścisłym, gdyż kodeks postępowania karnego czynności te określa odmiennie. Powyższe rozumieć należy bowiem jako oświadczenie wiedzy o podstawie wyłączenia z art. 41 § 1 k.p.k. (zob. D. Świecki [w:] B. Augustyniak, K. Eichstaedt, M. Kurowski, D. Świecki, Kodeks postępowania karnego. Tom I. Komentarz aktualizowany, LEX/el. 2021). Sędzia wyznaczony do udziału w rozpoznaniu sprawy powinien bowiem powiadomić o okoliczności, która mogłaby uzasadniać jego wyłączenie na wniosek strony i stanowić podstawę ewentualnego zarzutu dotyczącego braku bezstronności przy rozpoznawaniu sprawy. Ostateczna ocena i rozważenie konkretnej okoliczności za uzasadnioną podstawę wyłączenia nie należy jednak do informującego o jej zaistnieniu sędziego, lecz do weryfikującego jego oświadczenie sądu, który w trybie określonym w przepisie art. 42 k.p.k. dokonuje obiektywnej kontroli zasadności żądania sędziego w konkretnym układzie faktycznym (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 21 kwietnia 2011 roku, sygn. akt V KK 386/10, LEX nr 846185, wyrok Sądu Najwyższego z 29 lutego 2016 roku, sygn. akt SNO 82/15, LEX nr 2023791). Automatyczne wyłączenie od udziału w sprawie następuje natomiast jedynie w sytuacji wystąpienia okoliczności określonych w art. 40 k.p.k.

W analizowanej sprawie żądanie w przedmiocie wyłączenia ze składu orzekającego SSN Karol Weitz sformułował na podstawie art. 41 § 1 k.p.k., znajdując to odpowiednie zastosowanie na kanwie niniejszego postępowania mocą art. 171 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze. Zgodnie z treścią powyższego przepisu sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, która mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. Składający oświadczenie podstawę do wyłączenia od orzekania upatrywał w łączącej go relacji osobistej i naukowej.

W ocenie Sądu Najwyższego wskazana przez oświadczonego okoliczność w postaci osobistej znajomości ze stroną postępowania prowadzonego pod sygn. akt I ZB 91/24 może w odbiorze zewnętrznego obserwatora wzbudzić uzasadnioną

wątpliwość co do pełnej bezstronności rozstrzygnięcia. Zaznaczenia w tym miejscu wymaga, iż relacje zawodowe zasadniczo nie stanowią podstawy do wyłączenia sędziego, jednakże „nawet stosunki wyłącznie służbowe mogą ze względu na osobistą znajomość oraz osobisty charakter kontaktów zostać uznane za stosunki tego rodzaju, że wywołają w odbiorze zewnętrznym uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziów” (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 marca 2015 r., II UO 1/15, LEX nr 1806479). Powyższą ocenę wspiera nadto fakt, iż obawa istnienia wewnętrznej stronniczości została sformułowana przez składającego oświadczenie sędziego.

Tym samym zasadnym jest przyjęcie, że sygnalizowane przez autora oświadczenia okoliczności są tego rodzaju, że mogą wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności przy rozpoznawaniu wniosku o zbadanie spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności przez SSN Tomasza Demendeckiego.

Zważając na powyższy układ sytuacyjny, obiektywnie mogący rzutować na bezstronność i niezawisłość sędziowską, koniecznym jest zatem wyłączenie SSN Karola Weitza od rozpoznania sprawy prowadzonej pod sygn. akt I ZB 91/24.

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[M. T.]

[a.ł.]